

Вася

Сьогодні риючись в архівах несподівано надібав рідкісне фото. Авторство світлини належить відомому місцевому фотографу, моєму кумові Сергію Лепехі. Але зараз не про нього. Поряд зі мною стоїть Василь Коваленко, більше відомий новомиргородцям старшого покоління, як Вася Какон. Він з тієї когорти юродивих, або людей божих, які зустрічаються майже в кожному провінційному містечку. Ти пам'ятаєш їх з дитинства, коли вони вже були немолодими, потім ти стаєш дорослим, а вони залишаються такими як і були. Ставлення до них різне та й самі вони не всі однакові. Васю Какона знали й по різному ставились до нього кілька поколінь від 60-х до 200-х. Його відрізняла особлива щирість. Якось він сказав мені: «Знаєш, Сашка, у мене все є, у мене тільки розуму нема». Не кожен так званий розумний наважиться зізнатися в подібному.

Вася народився і прожив в Новомиргороді аж поки його не забрали до обласного центру, тоді ще Кіровограда. Намагались влаштувати до будинку пристарілих, але Вася любив волю, тому не міг там лишатися.

З Кіровограда до Новомиргорода він ходив пішки, долаючи більше 60-ти кілометрів за день. Зранку виходив, а над вечір вже був дома.

Якось ми їхали з обласного центру до Новомиргорода і вже сутеніло. За Кіровоградом я раптом побачив у сутінках знайому постать, Вася був трохи згорблений. Ми зупинилися. Я відчинив двері, питаю: «Вася, ти на Новомиргород?»

Він відгукується: «А, Сашка, ти... Та да, додому...»

Я кажу: «То сідай підвеземо...»

«Не-не-не, я спішу...» - категорично заявив Вася.

Скільки я не вмовляв і не переконував – марно. Нам нічого не лишалося, як продовжити шлях, а позаду авто в пільмі все ще ледь виднілася згорблена постать Васі який поспішав.

Я завжди був прихильним саме до таких людей божих, а до Васі особливо. Згодом побачити Васю Какона в Новомиргороді ставало все складніше, а потім він і зовсім пропав. Було йому вже далеко за сімдесят. Живий він чи ні, ніхто не знав. Говорили, що взимку він замерз дорогою до Новомиргорода. Я в це не вірив, бо був переконаний, що Вася не може замерзнути, взагалі померти, зникнути, він все життя мандрував, був у дорозі, як Сковорода, йому не вистачало розуму, але мудрості було достатньо. Як може існувати Новомиргород без Васі, думав тоді я?

І згодом Він знову з'явився. Побачивши Васю живого, я відчув справжню радість, кинувся до нього і щиро обійняв. Він подивився на мене підозріло.

-Ти хто? - запитав суворо. Я дивився на Васю, а очі сльозились від несподіваної радості. Не скажу, що він постарів, принаймні змінився зовні, можливо дещо став недобачати.

-Хто такий, питаю... - повторив він.

Я не стримався, засміявся, а потім по-доброму grimнув на старого.

-Я тобі зараз покажу, хто я такий!

Вася раптом посміхнувся.

-Сашка Жовна... - промовив він і додав, - мастистий письменник, їбі....

Здавалось тієї миті він був щасливим. Певно ми обоє були щасливими.

З тих пір минули роки, багато років. Новомиргород все ще існує, але вже без Васі. Я давно втратив надію побачити його бодай ще хоч раз, але пам'ять про нього лишається, гадаю, не лише в мене, а й в тих новомиргородців, хто знав його, Василя Коваленка, або Васю Какона.

